

ACTUALITATEA LUI LUDOVÍT ŠTÚR

Printre evenimentele de seamă din viața culturală cehoslovacă de astăzi este sărbătorirea centenarului lui L'udovít Štúr, codificatorul limbii literare slovace. Cu acest prilej s-a pus în lumină omul și opera, deoarece este vorba de îndeplinirea unuia dintre cele mai importante mesagii din istoria poporului slovac.

L'udovít Štúr este o figură remarcabilă, care a luptat cu entuziasm și abnegație pentru eliberarea și ridicarea poporului său, de care era foarte strâns legat. Avea darul cuvintului, era filolog, filozof, istoric și poet. A înțeles dialectic evoluția societății, dovedind tact politic și prezviu. A luptat pentru o viață mai bună, pentru libertatea și cultura poporului slovac, care însă trebuia să trăiască în deplină înțelegere cu poporul ceh. Štúr a îndrumat literatura cea nouă pe baze folklorice.

În poezie, a adus motive noi și întreaga sa operă se leagă de realitățile vieții și de natura Slovaciei, căreia scriitoarea cehă Maria Půjmanová îi spunea «frumoasa cu ochii jucăuși».

L'udovít Štúr a cîntat creștele semețe ale munților Slovaciei, verdele catifelat al câmpiilor, mătasea întunecată a codrilor, ogoarele de aramă din sud, sau licoarea vinului de Modra. În cadrul acestei naturi frumoase, pe malurile Vahului, trăiește un popor muncitor, harnic, cu un trecut glorios, cu cîntece și povești minunate.¹

Ecoul comemorării lui Štúr a trecut dincolo de hotarele Cehoslovaciei, ceea ce se vede din numeroasele pagini închinete acestui eveniment de revistele de slavistică din alte țări. De aceea, ne vom opri și noi atenția asupra realizărilor și personalității lui L. Štúr, pentru a înțelege mai bine lupta dusă la noi de N. Bălcescu, M. Kogălniceanu și de primii noștri poeți romantici, de care Štúr se apropie așa de mult.

Viața lui Štúr e scurtă, însă de o însemnătate remarcabilă. A trăit în epoca de trecere de la feudalism la capitalism, în epoca redeșteptării naționale a popoarelor din imperiul austro-ungar. Štúr s-a născut la Zay-Uhrovec la 29 oct. 1815, dintr-o familie săracă de intelectuali. În școală, s-a remarcat la studiul limbilor. S-a afirmat în cadrul asociației «Literární jednota», care funcționa pe lângă Catedrala de limbă și literatură cehoslovacă din Bratislava.² Se discutau acele probleme literare și mai ales se comentau operele despre unitatea și viitorul slavilor ca acelea ale lui J. Kollar (Fiica slavei) J. Holý, A. Mickiewicz sau despre Pușchin și poezia populară. Rezultatele le publicau în almanahul «Plody» (1836). La Asociație «țineau prelegeri

¹ «S plfami dolu letia Sau: «tu na týchto horách rodných,
bystré Vahu vody. na výšinách na slobodných,
Tam pod brehoch zijų jak tu milo, jak tu volno,
pracovité rody». jak tu dobre, jak pokojno.»

L. Štúr, *Básne*, Bratislava, 1954, pag. 171.

² J. Vlček, *Dejiny literatury slovenskej*, Bratislava, 1949.